

mandsinstitutionen har man prøvet i Sverige, og da jeg i Sommer var i Sverige under den store Konflikt, havde jeg Interesse af at faa at vide, hvordan man syntes om den der. Desværre var den ikke bleven brugt ved denne Lejlighed, men medens nogle enkelte — og jeg talte baade med Arbejdsgiver- og Arbejderrepræsentanter — ikke vilde tillægge den nogen Betydning, tillagde den langt overvejende Del af dem, jeg talte med, Forligsmandsinstitutionen megen Betydning og mente, at den ofte havde bidraget til at skabe Forstaaelse og opretholde Freden i de senere Aar i Sverige. Hvis man kunde opnaa det samme Resultat af Forligsmandsinstitutionen her, mener jeg, og det ere vi vel enige om fra alle Sider, at der var vundet noget godt. Men skal han, som sagt, gøre den tilsigtede Virkning, maa han have den Myndighed, Arbejdernes Repræsentanter og Dr. jur. Ussing som Formand for Udvalget have udrustet ham med i deres Forslag.

Arbejdsgivernes Stilling her forekommer mig ogsaa højst besynderlig, for denne Forligsmand bliver ikke en Mand fra Arbejderkredse, fra Arbejderklassen, det er der ikke tænkt paa. Nej, det skal være en Mand i en socialt betydningsfuld Stilling, en uafhængig Mand, der paatager sig sit Hverv af samfundsmæssig Interesse, af Interesse for at opretholde Freden, hvilket er af Betydning for de sociale Forhold i Almindelighed. Et er givet, at denne Mand med Hensyn til Sindelag, om jeg saa maa sige, og af Fødsel, af Uddannelse og Opdragelse ikke bør tilhøre Arbejderklassen, men Overklassen i Samfundet. Men det udelukker ikke — hvad der ogsaa har vist sig ved flere Lejligheder —, at han kan lade sit medfødte Overklassesyn være ude af Betragtning og udelukkende tage Hensyn til det gode og sunde Retsbegreb. Naar han altsaa kun tager Hensyn til Retsbegrebet — og det maa ønskes baade fra Arbejdernes og fra Arbejdsgivernes Side —, mener jeg, at Arbejdsgiverne kunde være tjente med at acceptere ham. Arbejdsgiverne ere ikke tjente med, som jeg før sagde, at det, hvis der ikke kommer noget ud af Forslaget, herefter skal kunne siges, at det er deres Skyld, fordi de ikke vilde have Forligsmandsinstitutionen. Det ligger i Samfundets Interesse at faa en Forligsmand med udpræget Retssans, og hvem der saa i det givne Tilfælde faar Ret eller Uret, maa være en Sag for sig. Samfundet har Interesse af, at en saadan Strid undgaas, hvis det er muligt, og at Forligsmandens Stilling, hans Meddelelser til Of-

fentligheden, hans eventuelle Mæglingsforslag faa Betydning saavel i Arbejdernes som i Arbejdsgivernes Lejr. Hans Optræden bør kunne øve en vis Virkning paa hver enkelt, saa at denne siger: Jeg havde ærligt talt ikke tænkt mig, at Forholdene laa for saaledes, som det nu er oplyst, og i Stedet for Kamp vil jeg derfor hellere give noget efter eller helt efter, eftersom Sagerne stille sig. Dette kan komme til at gælde for den ene Part den ene Gang og for den anden Part den næste Gang. Vi ere, som sagt, bedst tjente med, samfundsmæssigt set, at der findes en saadan Forligsmand, og under alle Omstændigheder er det godt, at vi faa Lejlighed til at prøve ham. Hvis Erfaringen saa viser, at han ikke duer, og der fra en af Siderne — eller fra begge Sider — bliver Utilfredshed med ham, er der Grund til at fastsætte en Revisionsbestemmelse i Lovforslaget, saaledes som det ærede Medlem fra Frederikssund omtalte, hvorefter Sagen tages op igen efter et vist Aaremaal.

Jeg skal med disse Ord anbefale de foreliggende Forslag til velvillig Behandling og sluttelig udtale det Haab, at det vil lykkes at gennemføre dem samlede og saa vidt muligt i den Skikkelse, hvori de ere forelagte.

Birek: Naar det ærede Medlem fra Frederikssund (Sigurd Berg) en Gang skal gøre Balancen op for sin Ministertid, eller han kommer til den Tid, Byron synger om: „Ved 60 man opsummerer Syndsbestanden og gør en slem Balance op med — — —“ sig selv, vil det ærede Medlem paa sin Kreditside finde den Kommission, han har nedsat om Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere. Jeg kunde have ønsket, at der havde været andre end vedkommende Parter med i denne Kommission, at Opmanden ikke havde staaet alene som repræsenterende Samfundsmagten. Jeg kunde f. Eks. have ønsket, at Gehejmeetatsraad Bramsen havde været Medlem af den, alene fordi, som det ogsaa blev berørt af den højtærede Indenrigsminister ved Fremlæggelsen, Bramsens Forsøg her som paa saa mange andre Omraader har været banebrydende. De kende alle det Lovforslag, han forelagde om Arbejdsretter og Enighedskamre, som behandles her i 1894—96, og De kende, eller i hvert Fald Arbejdsgivere og Arbejdere kende hans Forslag om at lovfæste visse Forhold i Arbejdskontrakter, som han fremlagde for de Herrer i 1901. Alt det viser — og jeg faar Lyst til dog at under-